

**КРИМІНАЛЬНО-ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ
СЛУЖБОВОЇ НЕДБАЛОСТІ В УКРАЇНІ**

(тези наукової доповіді на міжнародній науково-практичній конференції
«Кримінально-правове регулювання та забезпечення його ефективності»
(м. Харків, 18-19 жовтня 2018 р.))

1. Службова недбалість негативно впливає на всі сфери суспільного життя: економіку, політику, управління, соціальну і правову сферу, громадську свідомість, міжнародні відносини. Це різновид злочинності у сфері службової та професійної діяльності, пов'язаної з наданням публічних послуг, вчинюваних службовими особами. Службова недбалість – це соціально-правове та психологічне явище, яке створює специфічний різновид злочинності у сфері службової та професійної діяльності, пов'язаної з наданням публічних послуг, вчинюваних службовими особами, які наділені владними, організаційно-розпорядчими або адміністративно-господарськими функціями, або виконують такі обов'язки за спеціальним повноваженням, у зв'язку з невиконанням або неналежним виконанням своїх службових обов'язків через несумлінне чи байдуже ставлення до них, що спричинило істотну шкоду або тяжкі наслідки охоронюваним законом правам, свободам та інтересам окремих громадян, державним чи громадським інтересам або інтересам окремих юридичних осіб¹. Однією з гарантій функціонування держави та громадянського суспільства є належне виконання своїх службових повноважень службовими особами державного апарату та апарату органів місцевого самоврядування. Невиконання або неналежне виконання відповідних обов'язків, непослідовні або незавершені управлінські рішення різних рівнів розглядаються як одна з основних причин економічних, політичних і соціальних проблем. Саме негативні сторони управління, що проявляються в різних видах правопорушень та злочинів, є важливою проблемою для країни на сучасному етапі. Якщо вести мову про роль службової недбалості у функціонуванні держави,

¹ Дунаєва Т. Є. Кримінологічна характеристика, детермінація та запобігання службовій недбалості: автореф. дис. ... канд. юрид. наук. Харків, 2012. С. 5.

то необхідно констатувати, що службова недбалість – це лише одна із умов, що має різноманітні прояви.

2. Службова діяльність має здійснюватися в рамках адекватної правової форми і правового режиму². Від того, наскільки ефективно функціонує апарат управління, залежить вирішення різноманітних завдань, які стоять перед суспільством, тому що неналежне виконання службових обов'язків нерідко тягне тяжкі наслідки. У зв'язку з цим у ст. 367 Кримінального кодексу України (далі – КК) встановлена кримінальна відповідальність за вчинення службової недбалості. Питанню удосконалення кримінально-правових наслідків службової недбалості присвячено окремі публікації³.

3. У більшості європейських країн спеціальної статті про службову недбалість немає, проте є низка статей, які регламентують діяльність службових осіб. В Україні кримінально-правове регулювання службової недбалості можна розглядати у широкому розумінні (діяння, пов'язані з професійною діяльністю (статті 131, 135, 137, 139, 140 КК тощо) або передбачені спеціальними нормами (статті 71–275, 287, 288, 382, 425 КК тощо) і у вузькому розумінні (злочин, передбачений ст. 367 КК).

Т. Є. Дунаєва, канд. юрид. наук, науковий співробітник відділу дослідження проблем кримінального процесу та судоустрою Науково-дослідного інституту вивчення проблем злочинності імені академіка В. В. Сташиса НАПрН України

² Битяк Ю. П. Державна служба в Україні: організаційно-правові засади: монографія. Харків: Право, 2005. С. 7–63.

³ Крайник Г. С., Дунаєва Т. Є. Визначення тяжких наслідків та істотної шкоди у розділі XVII Особливої частини Кримінального кодексу України. *Вісник ЛДУВС імені Е. О. Дідоренка*: наук.-теорет. журн. Северодонецьк, 2017. Вип. 2 (78). С. 108–116.